

Keski-Suomen Aikajana II/2024

Katsaus Keski-Suomen elinkeinoelämän kehitykseen

Yhteenveto kesäkuun 2024 loppuun ulottuvista tiedoista

- Talouden vaatimaton kehitys jatkui odotetusti alkuvuonna 2024. Tammi-kesäkuussa Keski-Suomen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli 2,5 % edellisvuoden vastaavaa aikaa heikempi. Vientiliikevaihto laski 6,1 %. Talouden heikkous on laaja-alaista, mutta erityisesti rakentamisen alan merkittävät vaikeudet ovat jarruttaneet talouden kehitystä. Orastavaa käännettä on havaittavissa vuoden 2024 toisella neljänneksellä. Vientimarkkinoiden piristyminen, kuluttajien ostovoiman palautuminen, korkojen lasku ja investointien viriäminen ovat ratkaisevia tekijöitä talouden toipumisessa.
- Päätoimialoista vain yksityiset palvelut kasvattivat liikevaihtoaan tammi-kesäkuussa. Kasvua kertyi Keski-Suomessa 3,1 % ja koko maassa 1,4 %. Kaupan alalla yritysten yhteenlaskettu liikevaihto laski Keski-Suomessa maltillisesti 1,8 % (koko maassa laskua 2,8 %). Vaikka kuluttajien arvio oman talouden tilasta on hieman kohentunut, ovat kulutusaikeet edelleen vaatimattomia ja työttömyyden uhka huolestuttaa. Tämä heijastuu sekä kauppaan että palvelualoille.
- Keski-Suomen teollisuusyritysten vuoden 2024 alkupuolen liikevaihto laski 4,9 % edellisvuodesta, kun koko maassa laskua kertyi 8,4 %. Teollisuudessa luottamus tulevaan on hiukan vahvistunut ja tuotannon ennakoitaan lisääntyvän hitaasti syksyn aikana. Tuleva kehitys riippuu paljon euroalueen ja muiden tärkeiden vientimarkkinoiden kehityksestä. Rakentamisen alan yritysten vaikeudet jatkuivat alkuvuonna 2024, jolloin liikevaihto laski Keski-Suomessa 10,8 % ja koko maassa 9,8 % edellisvuoden vastaavasta ajasta. Vaikka rakentamisen alan pahin syöksy näyttäisi olevan takana päin, on toipuminen hidasta ja luottamus alalla edelleen heikkoa.
- Yritysten henkilöstömäärän kehitys jatkui talouden heikentyneistä suhdanteista huolimatta pitkään varsin hyvänä, mutta kääntyi laskuun vuoden 2023 lopulla. Vuoden 2024 alkupuoliskolla yritysten henkilöstömäärä laski Keski-Suomessa 1,4 % ja koko maassa 1,3 %. Henkilöstömäärä väheni kaikilla päätoimialoilla, mutta erityisen rajua lasku on ollut rakentamisen alalla. Työmarkkinat reagoivat niin positiivisiin kuin negatiivisiinkin talouden käännteisiin viiveellä, joten selvästi parempia merkkejä nähtäneen vasta ensi vuoden puolella.
- Seuduittain tarkasteltuna tammi-kesäkuussa 2024 liikevaihto kasvoi edellisvuodesta vain pienellä Joutsan seudulla (12,2 %). Eniten talouden viilentymisestä on kärsinyt Keuruun seutu, missä yritysten liikevaihto laski 13,8 %. Saarijärvi-Viitasaaren seudulla yritysten yhteenlaskettu liikevaihto laski 6,2 %, Jämsän seudulla 3,8 %, Äänekosken seudulla 2,7 % ja Jyväskylän seudulla 1,6 %. Henkilöstömäärä oli alkuvuonna kasvussa Joutsan ja Äänekosken seuduilla, kun muille seuduille kirjattiin laskua.

KESKI-SUOMEN LIITTO

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

JYVÄSKYLÄ

ÄÄNEKOSKI

 KEULINK

 Saarijärvi

 Witas Oy

Karstulanseutu.
Kehittämisyritys

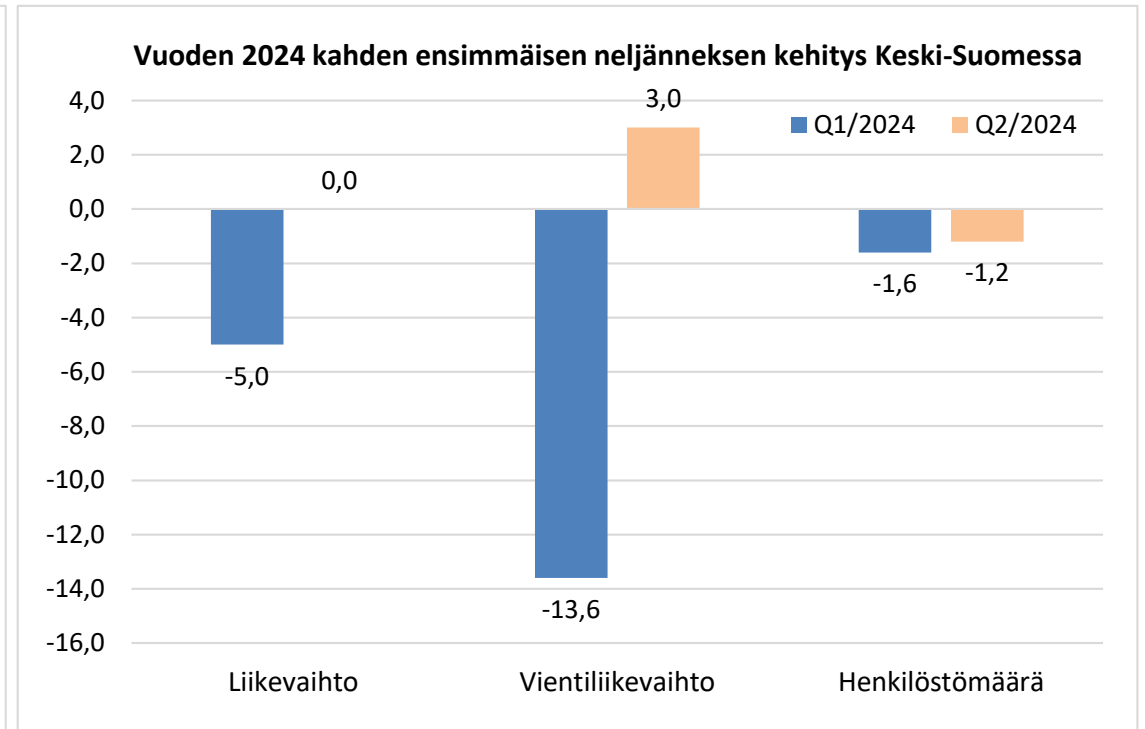
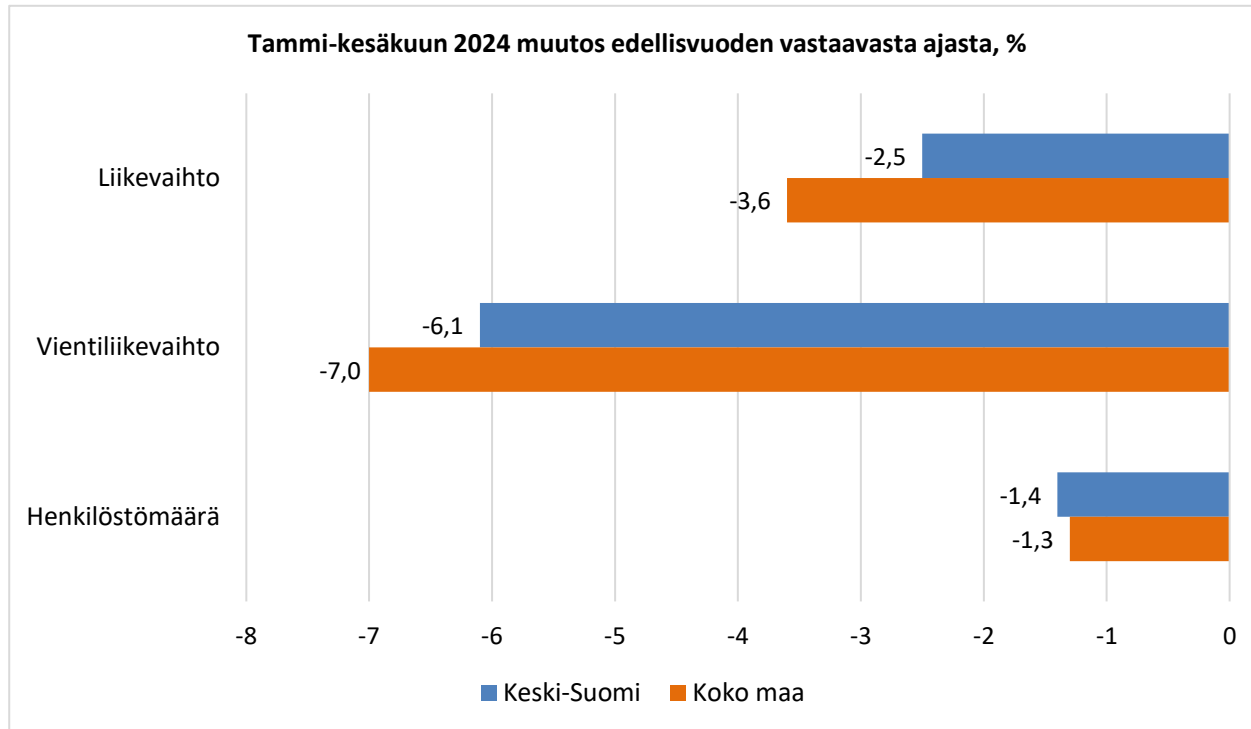
JÄMSÄ

Yritysten liikevaihdon, viennin ja henkilöstömäärän kehitys 2017-2024/Q2

Kuvioissa esiintyvä trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendisarja on puhdistettu kausivaihtelusta ja satunnaisesta vaihtelusta. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä esim. äkillisten suhdannekäänteiden aiheuttamien muutosten tulkinta voi muuttua kuukausien kuluessa.

Asiakaskohtaisessa suhdannepalvelussa on indeksisarjojen laskennassa otettu käyttöön uusi perusvuosi (2021=100). Sarjojen aiempi perusvuosi oli 2015 (=100).

Liikevaihdon, viennin ja henkilöstömäärän vuosimuutos, %

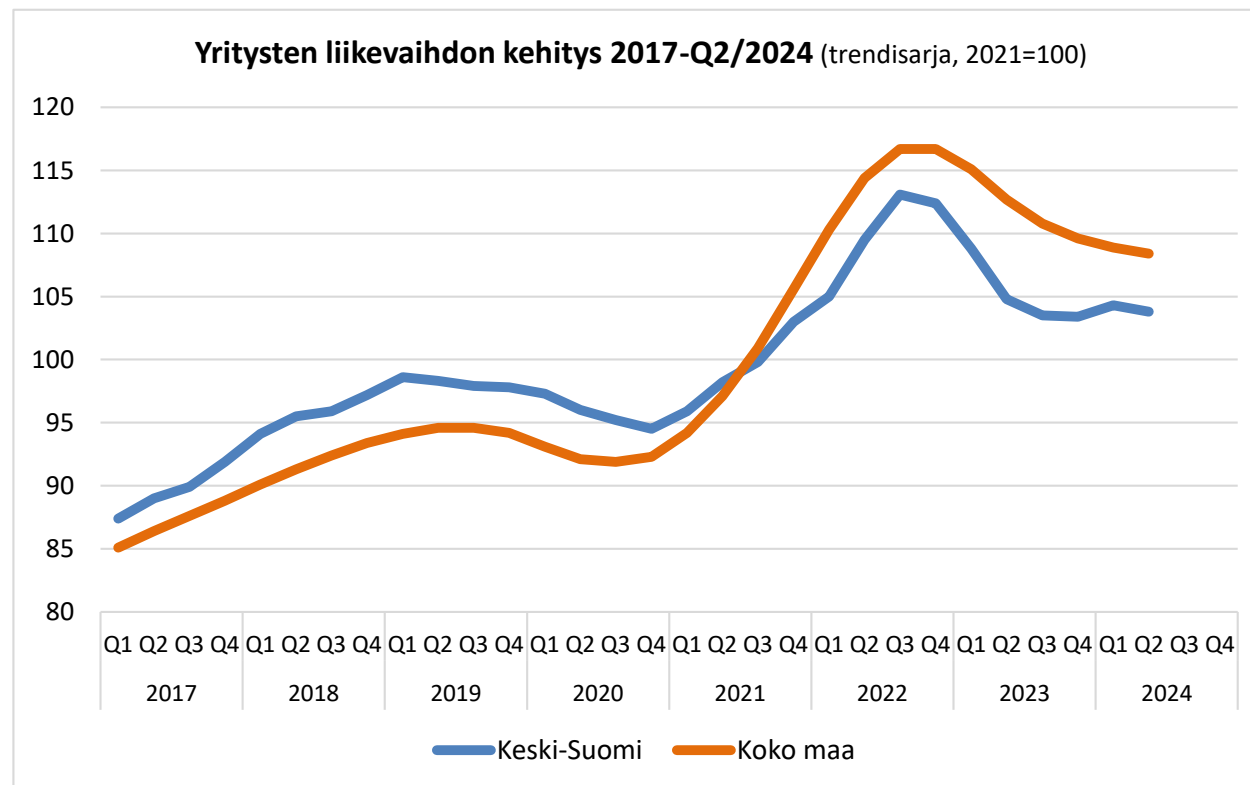
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Yritysten liikevaihto

Keski-Suomen yritysten liikevaihto lähti luisuun vuoden 2023 alussa. Reipas lasku jatkui koko viime vuoden, mutta maltillistui alkuvuonna 2024. Tammi-kesäkuussa 2024 liikevaihto oli 2,5 % edellisvuoden vastaavaa aikaa heikompi. Heikko talouden kehitys on laaja-alaista, mutta erityisesti rakentamisen alan merkittävät vaikeudet ovat jarruttaneet talouden kehitystä.

Koko maassa yritysten liikevaihto laski alkuvuonna 2024 3,6 % edellisvuodesta.

Vuoden 2024 toisen neljänneksen tiedot indikoivat orastavaa käännettä ja talouden odotetaan piristyvän ensi vuotta kohden. Tätä tukevat mm. kuluttajien ostovoiman koheneminen, korkojen lasku ja investointien viriäminen sekä paranevat vientinäkymät. Epävarmuutta aiheuttavat geopoliittiset jännitteet ja kriisit, rakennusalan kehitys ja kuluttajien varovaisuus.

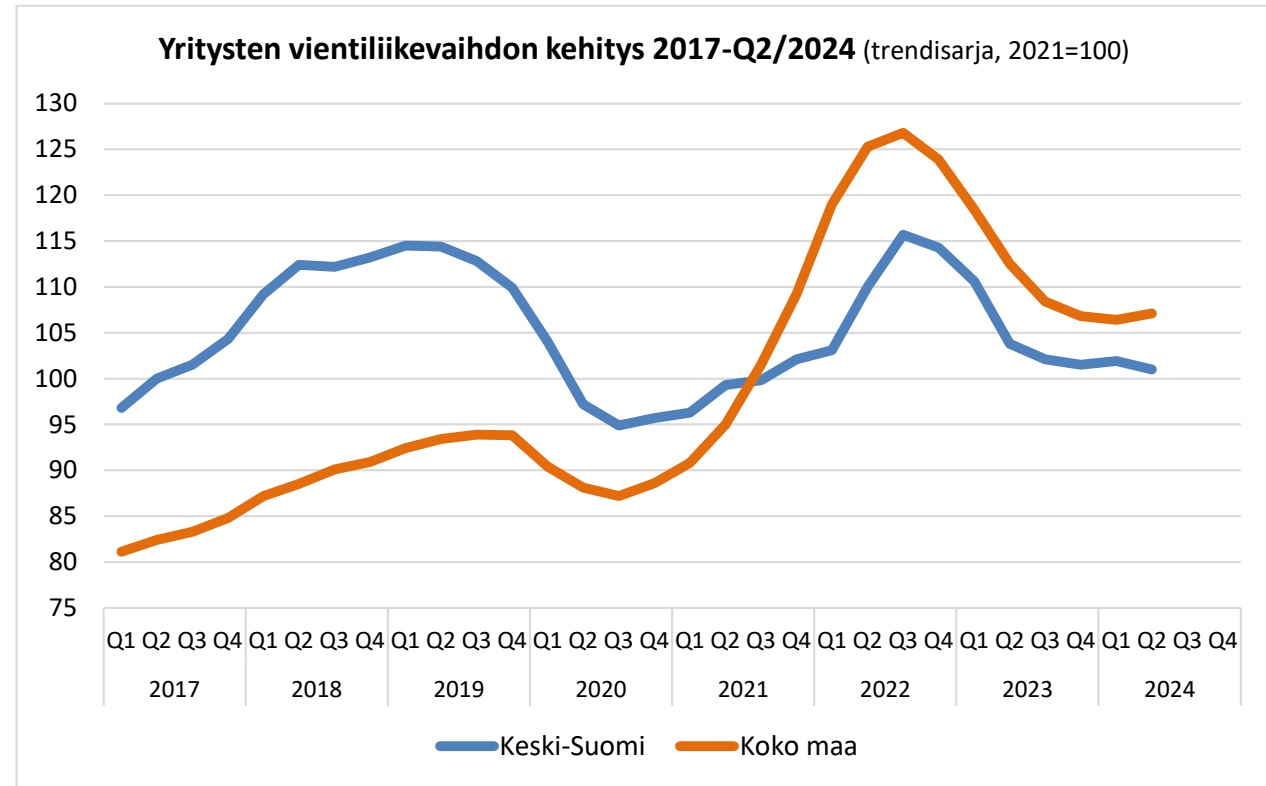
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Yritysten vienti

Keski-Suomen yritysten yhteenlasketun vientiliikemäärän lasku on jatkunut tasaantuen alkuvuonna 2024. Tammi-kesäkuussa vienti laski 6,1 % edellisvuoden vastaavasta ajasta. Viennin laskua vuoden ensimmäisellä neljänneksellä syvensivät poliittiset työtaistelutoimet. Koko maassa vientiliikemäärä laski alkuvuonna 7,0 %.

Keski-Suomelle tärkeän vientisektorin teknologiateollisuuden vientiliikemäärä väheni tammi-kesäkuussa 2024 4,7 % edellisvuodesta. Metsäteollisuudessa viennin lasku oli 4,8 %. Vientiliikemäärän kehitys kuitenkin vahvistui kesää kohti mentäessä.

Teollisuudessa ja viennissä on nähtävissä orastava käänne, mutta tuleva kehitys riippuu paljon euroalueen ja muiden tärkeiden vientimarkkinoiden kehityksestä. Epävarmuutta luovat mm. geopoliittiset riskit ja konfliktit sekä arvoketjujen mahdolliset uudelleenjärjestelyt.

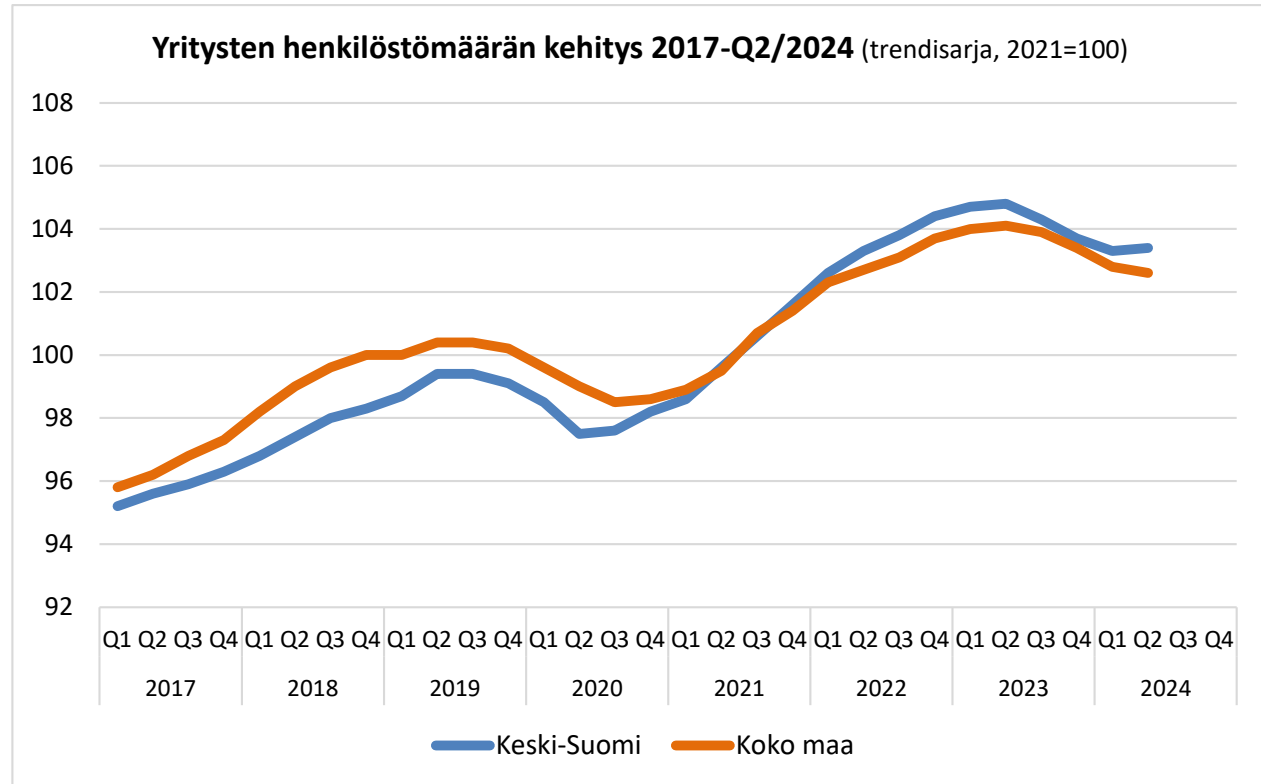
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Yritysten henkilöstömäärä

Yritysten henkilöstömäärän kehitys jatkui talouden heikentyneistä suhdanteista huolimatta pitkään varsin hyvänä, mutta kääntyi laskuun vuoden 2023 lopulla. Vuoden 2024 alkupuoliskolla yritysten henkilöstömäärä laski Keski-Suomessa 1,4 % ja koko maassa 1,3 %. Henkilöstömäärä oli laskussa kaikilla päätoimialoilla, mutta erityisen rajua lasku on ollut rakentamisen alalla.

Keski-Suomessa työttömien ja lomautettujen määrässä on nousua ja uusia avoimia työpaikkoja on tarjolla vähemmän kuin vuosi sitten (TEM, Työnvälitystilasto).

Työmarkkinat reagoivat niin positiivisiin kuin negatiivisiin talouden käännteisiin viiveellä, joten selvästi parempia merkkejä nähtäneen vasta ensi vuoden puolella.

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Henkilöstömäärä-indikaattorilla tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää kalenterikuukauden aikana. Esimerkiksi kaksi puolipäiväistä työntekijää vastaa yhtä kokopäivätyöllistä. Henkilöstömäärä tuotetaan yritysrekisterin kahden vuoden takaisesta henkilöstömäärätiedosta sekä ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasummakehityksen perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon kehityksen perusteella. Yrityksille, joilta ei ole kahden vuoden takaista henkilöstötietoa, lasketaan henkilöstömäärä jakamalla yrityksen palkkasumma toimialan keskipalkalla.

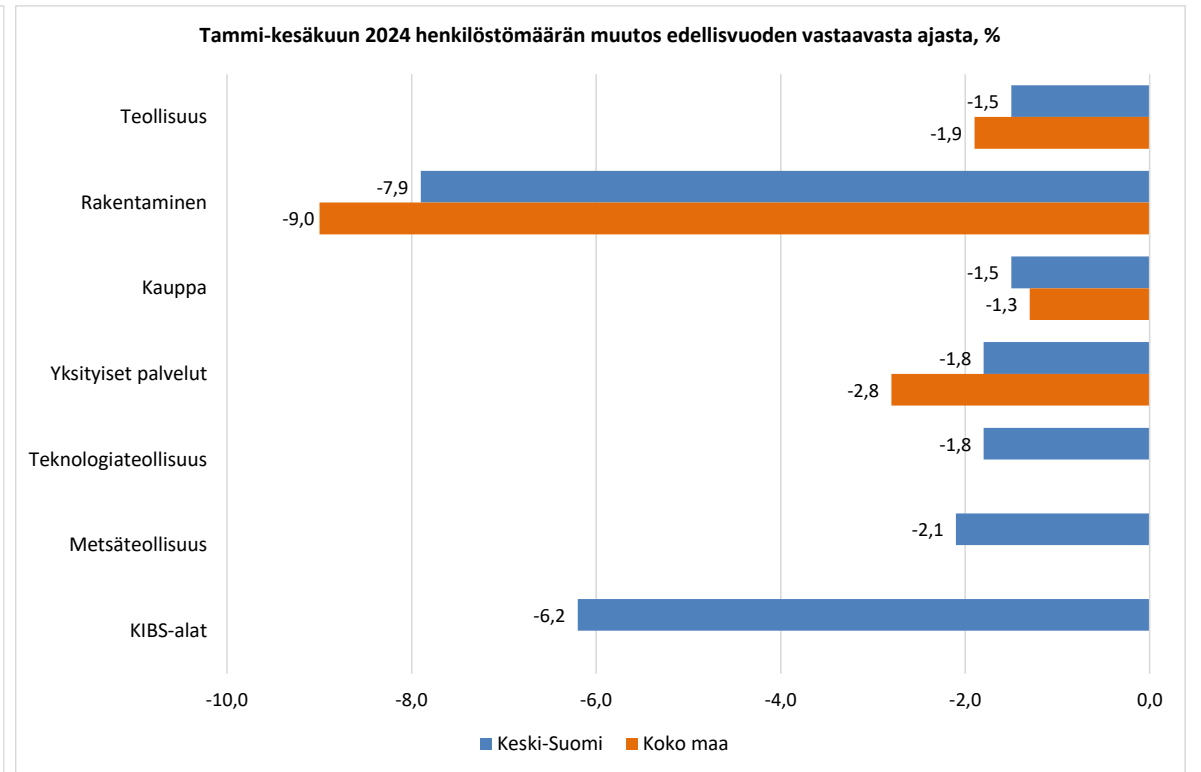
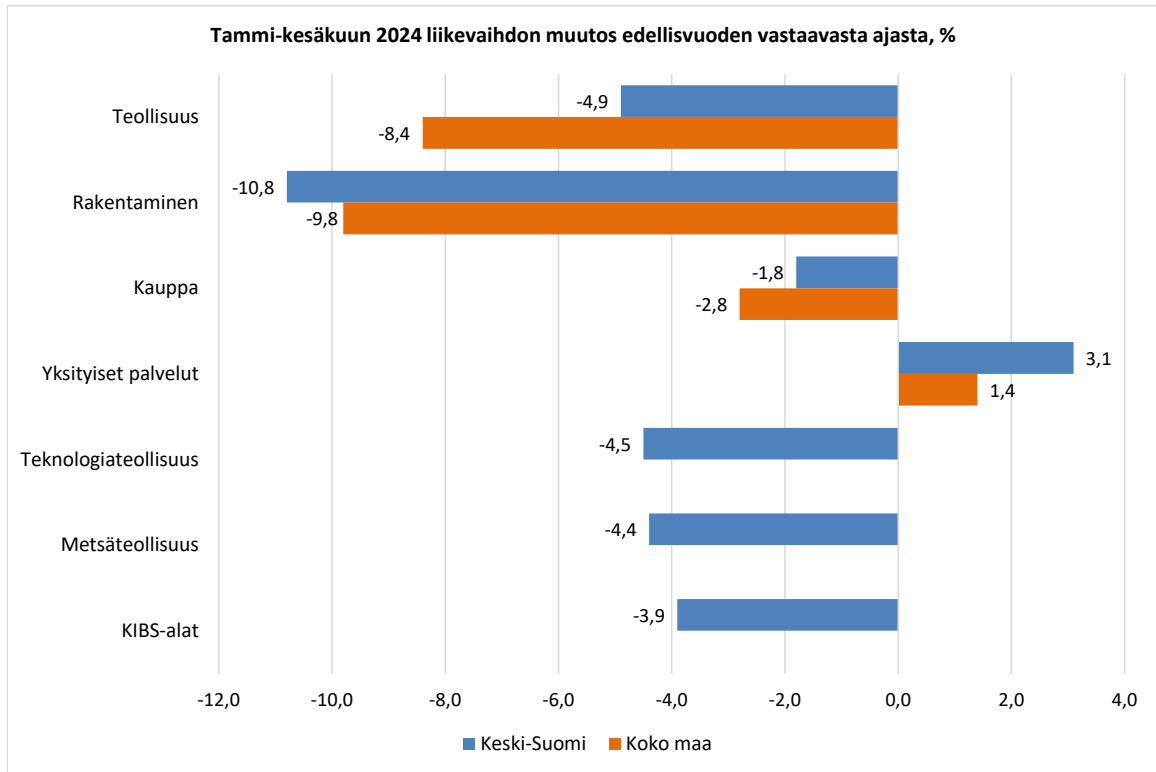
Toimialojen liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys 2017-2024/Q2

Kuvioissa esiintyvä trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendisarja on puhdistettu kausivaihtelusta ja satunnaisesta vaihtelusta. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä esim. äkillisten suhdannekäänteiden aiheuttamien muutosten tulkinta voi muuttua kuukausien kuluessa.

Asiakaskohtaisessa suhdannepalvelussa on indeksisarjojen laskennassa otettu käyttöön uusi perusvuosi (2021=100). Sarjojen aiempi perusvuosi oli 2015 (=100).

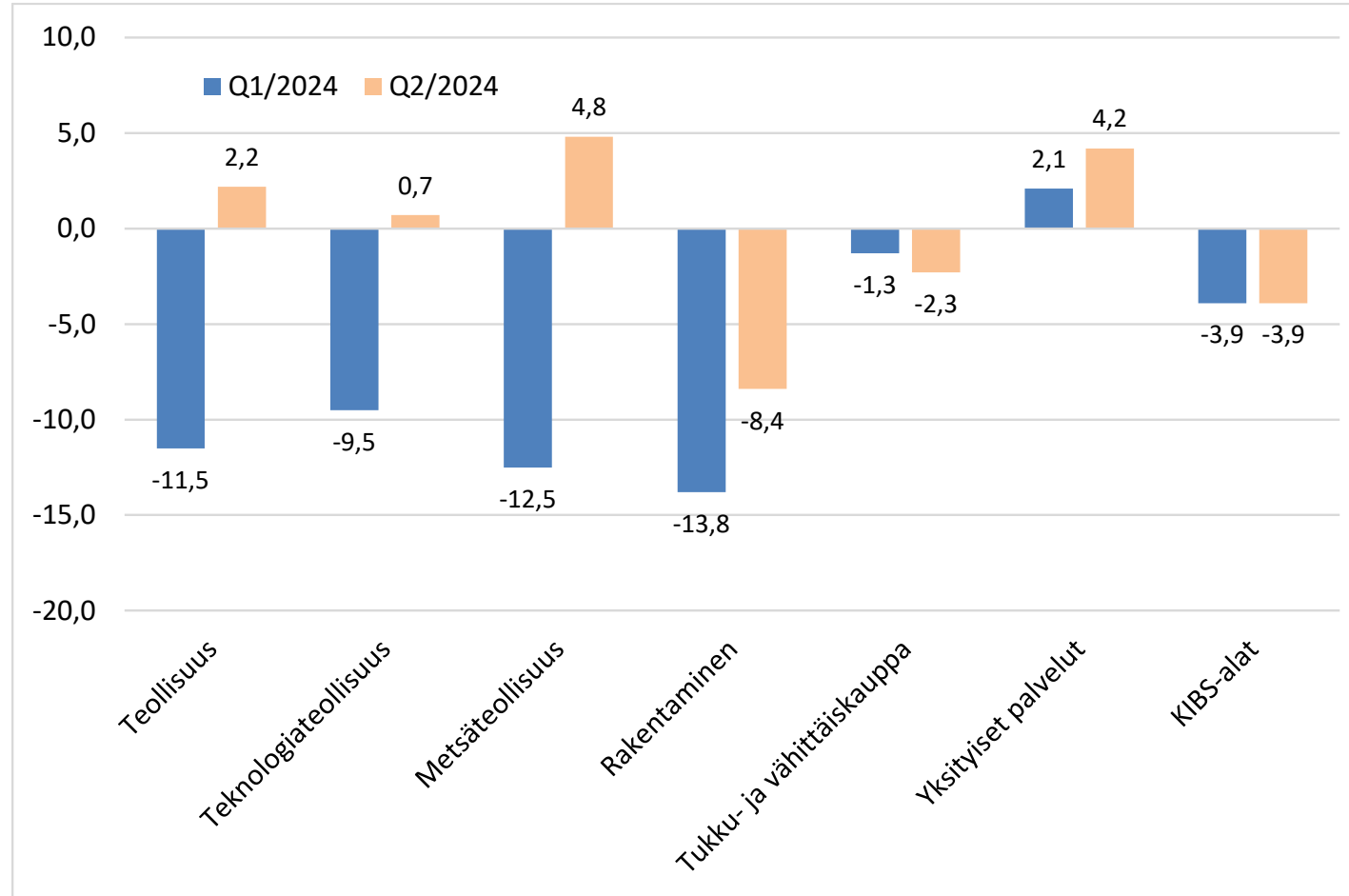

Toimialojen vuosimuutokset, %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Toimialojen liikevaihdon vuoden 2024 kahden ensimmäisen neljänneksen kehitys Keski-Suomessa, vuosimuutos %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Teollisuuden liikevaihto

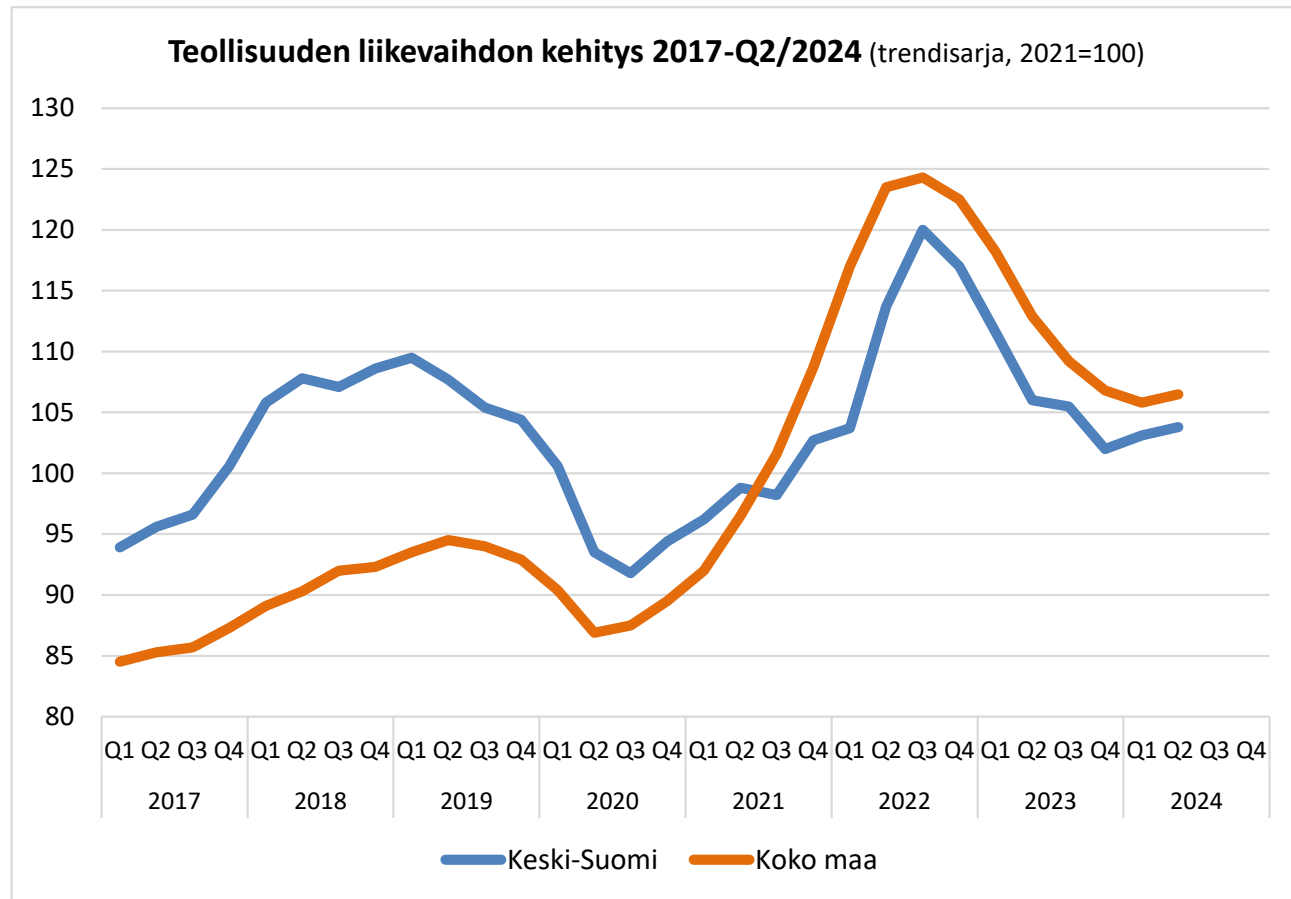
Keski-Suomen teollisuusyritysten vuoden 2024 alkupuolen liikevaihto laski 4,9 % edellisvuodesta (koko maassa -8,4 %). Teknologiateollisuuden liikevaihto oli alkuvuonna 4,5 % laskussa ja metsäteollisuuteen kirjattiin 4,4 % lasku. Vuoden toinen neljännes osoitti jo käännettä parempaan – toisaalta vertailukohtana on edellisvuoden heikko toinen neljännes.

Teollisuusyritysten henkilöstömäärä väheni alkuvuonna Keski-Suomessa 1,5 % ja koko maassa 1,9 %. Sekä liikevaihtoon että henkilöstömäärän laskentaan vaikuttivat poliittiset lakot maaliskuussa.

Teollisuudessa tilaukset ovat hieman kohentuneet, vaikkakin tilauskanta on yhä alle tavanomaisena pidetyn tason. Myös luottamus tulevaan on vahvistunut. Tuotannon ennakoidaan lisääntyvän hitaasti syksyn aikana.

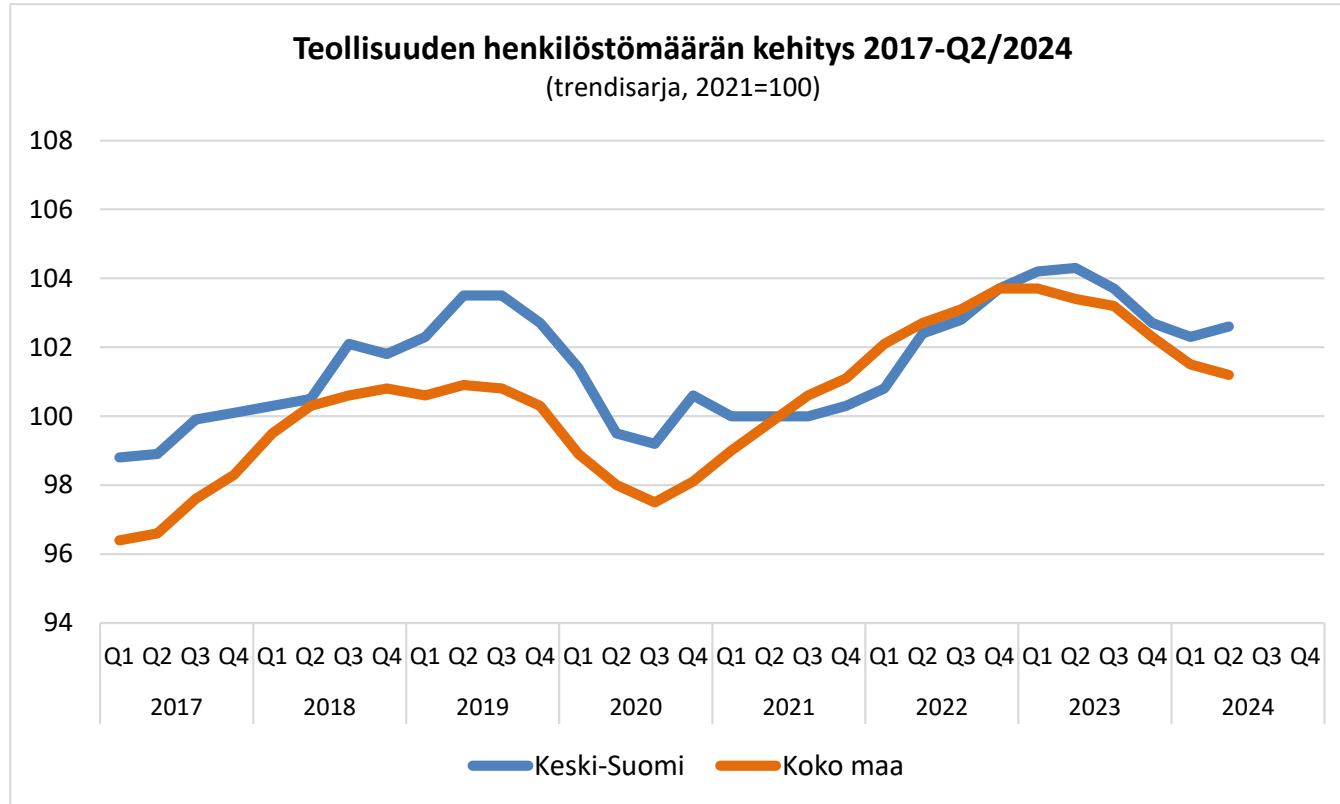
Teknologiateollisuudessa pohjakosketus lienee koettu ja hidas toipuminen on lähdössä käyntiin. Tilauskanta on edelleen ohut. Myös teknologiateollisuuden työllisyys on heikentynyt, mutta maltillisesti. Kuitenkin esim. puolustusteollisuuden sektorilla uudet tilaukset ja investoinnit luovat kasvua.

Metsäteollisuudessa romahdus nähtiin viime vuonna, jota on seurannut maltillinen käänne. Markkinanäkymistä on saatu edelleen kasvua tukevia merkkejä, mm. tuoteryhmien hintatason ja kysynnän vahvistumisen myötä. Rakennusalan heikko vire heijastuu myös tietyille metsäteollisuuden sektoreille.

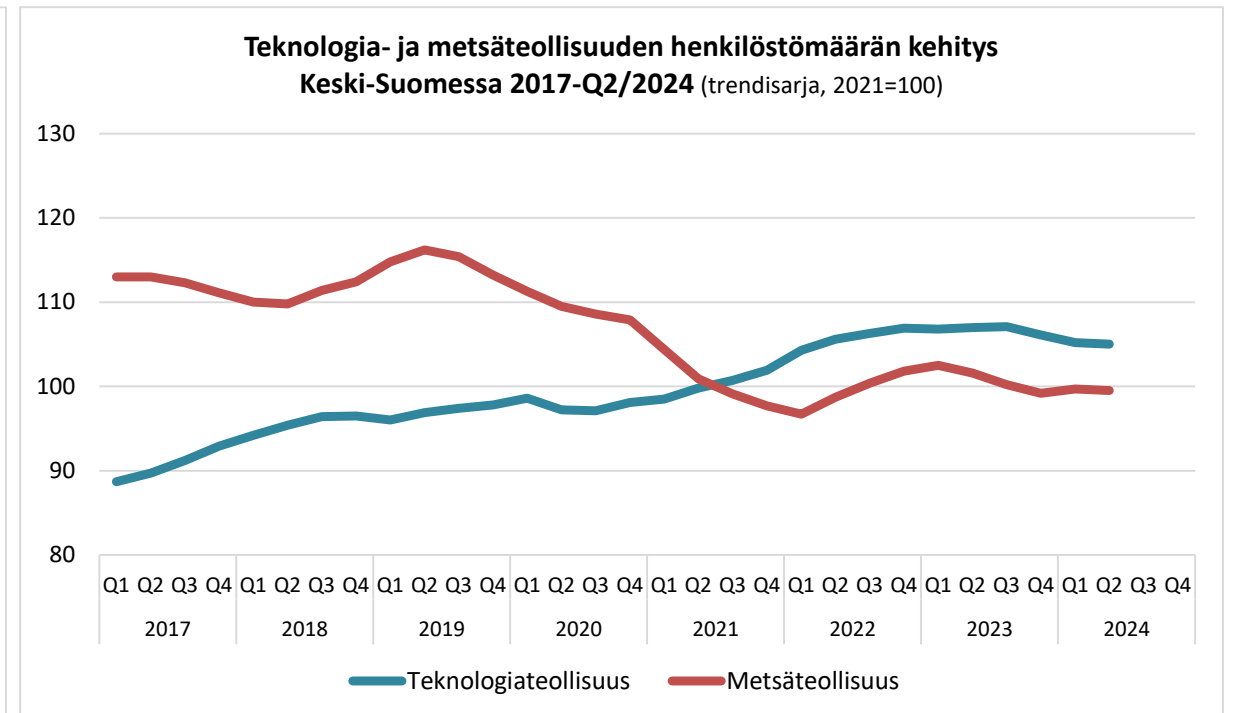
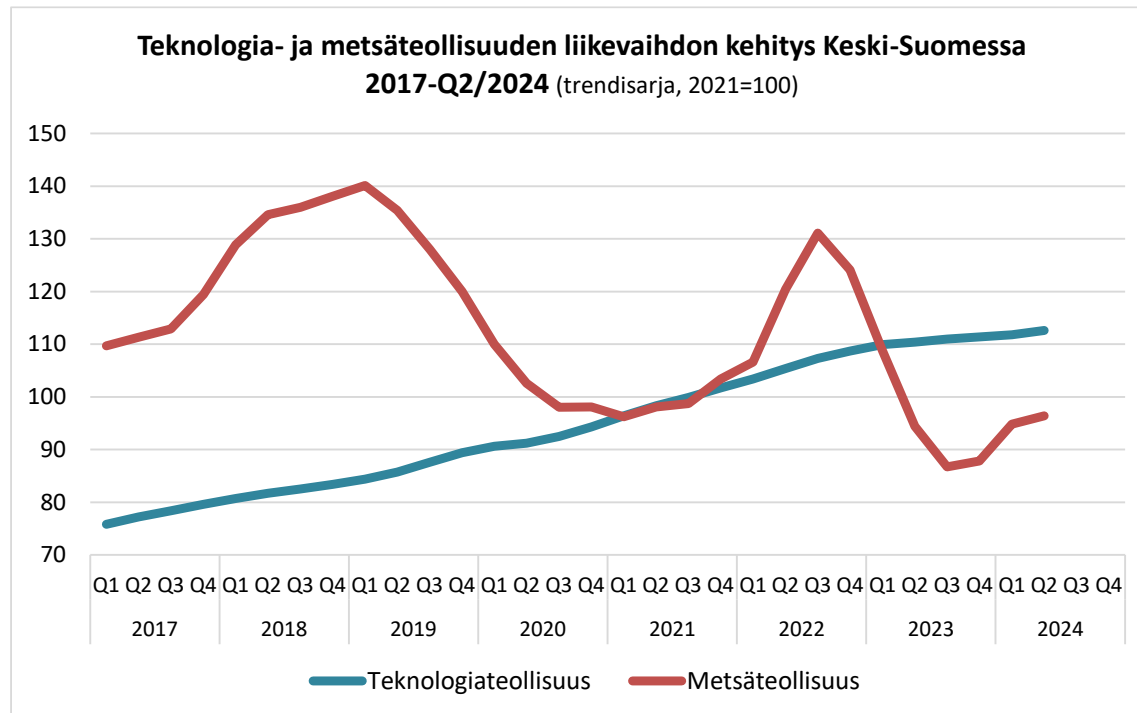
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Teollisuuden henkilöstömäärä

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Teknologia- ja metsäteollisuuden liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys

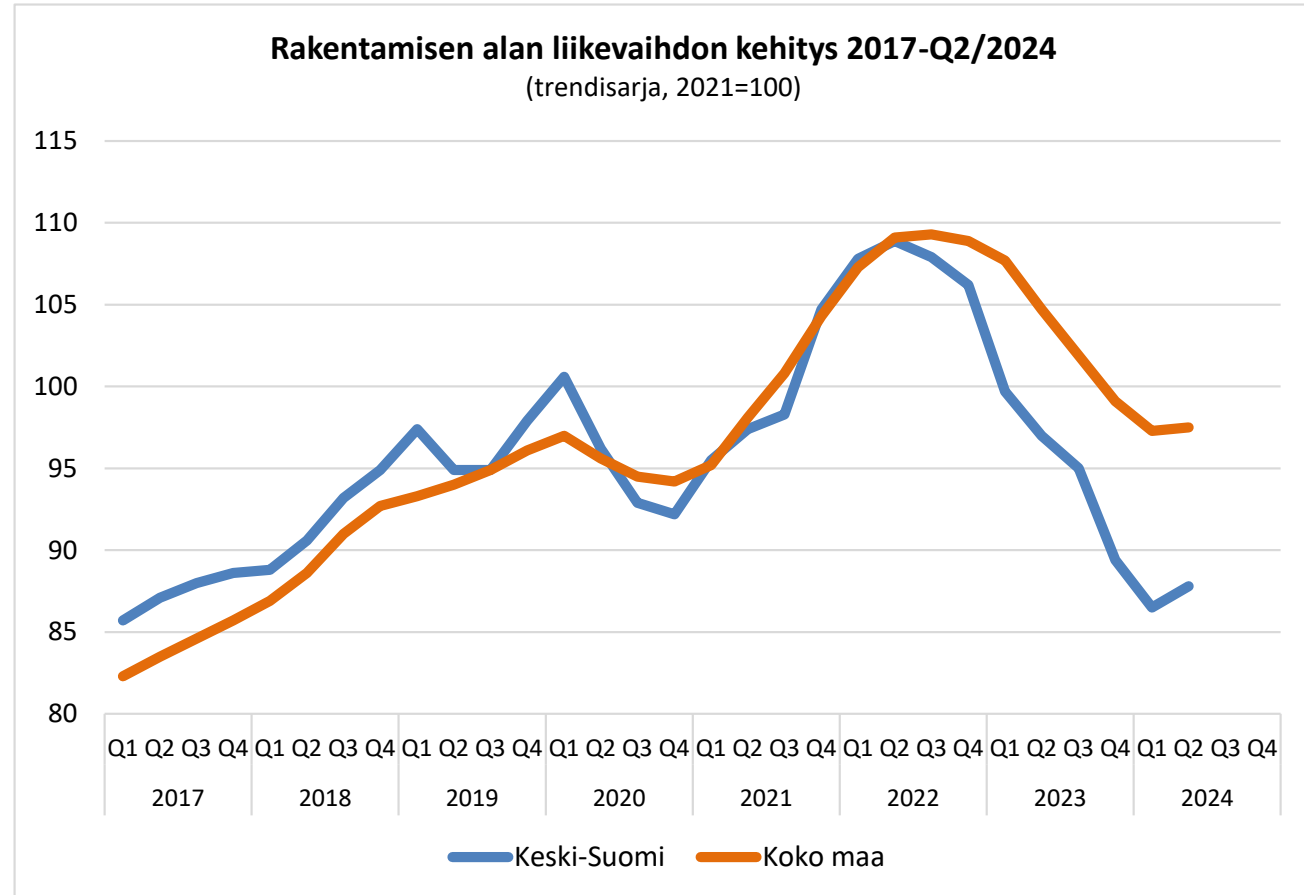

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Rakentamisan alan liikevaihto

Rakentamisen alan yritysten vaikeudet jatkuivat alkuvuonna 2024, jolloin liikevaihto laski Keski-Suomessa 10,8 % ja koko maassa 9,8 % edellisvuoden vastaavasta ajasta. Myös rakennusalan työllisyys on kehittynyt erittäin heikosti – henkilöstömäärä väheni alkuvuonna Keski-Suomessa 7,9 %.

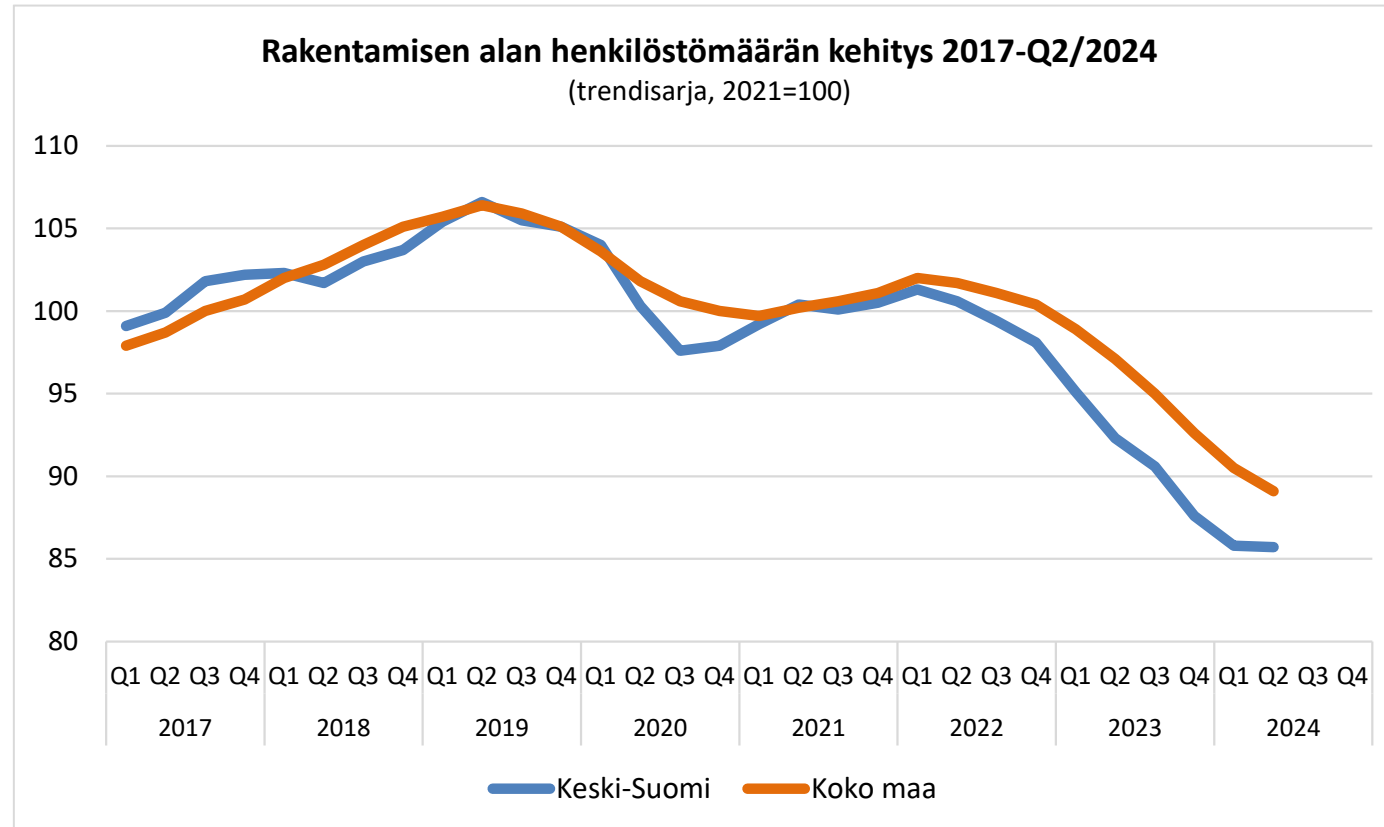
Vaikka rakentamisen alan pahin syöksy näyttäisi olevan takana päin, on toipuminen hidasta ja luottamus alalla edelleen heikkoa. Vanhojen asuntojen kauppamäärissä on nähty vaimeaa nousua, mutta uusien asuntojen kysyntä on edelleen heikkoa. Asuntorakentamisen ollessa heikkoa mm. julkisen sektorin rakennushankkeet ja korjausrakentamisen merkitys alalla korostuvat.

Rakentamisen alan toipumista tukevat laskeva korkotaso, inflaation hidastuminen sekä yleisen taloustilanteen kohentuminen. Vihreän siirtymän investoinnit voivat osaltaan tukea elpymistä.

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Rakentamisen alan henkilöstömäärä

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

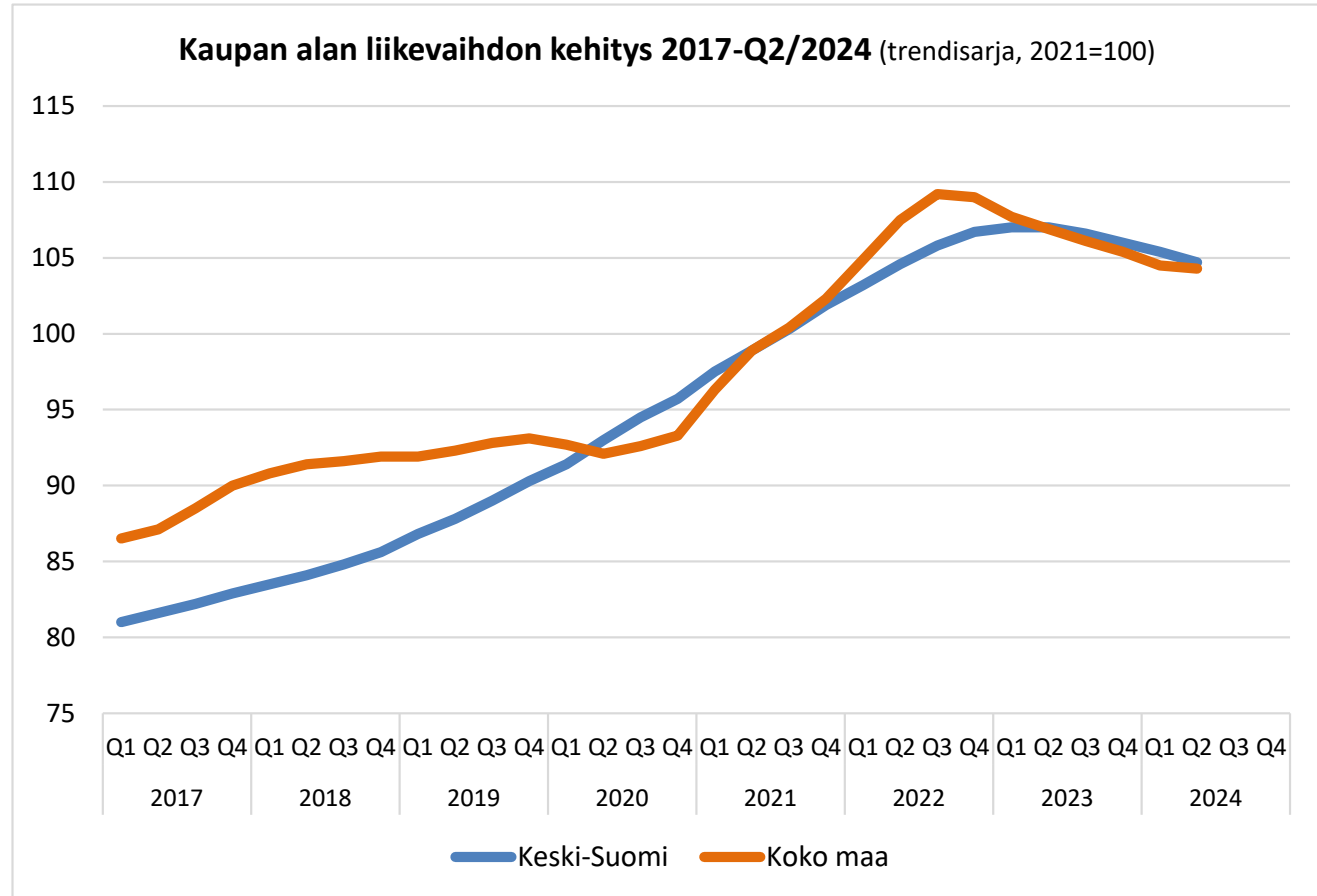
Keski-Suomen Aikajana II/2024: Tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihto

Tukku- ja vähittäiskaupan kokonaisliikevaihdon pitkään jatkunut kasvu pysähtyi vuonna 2023. Tammi-kesäkuussa 2024 kaupan alan liikevaihto oli maltillisessa 1,8 % laskussa (koko maassa laskua 2,8 %).

Liikevaihdon kehityksessä heijastuvat kuluttajien varovaisuus ja kasvanut hintatietoisuus. Erityisesti kestokulutustavaroiden ostoaikeissa ollaan harkitsevaisia. Rakentamisen alan heikkous puolestaan heijastuu rakentamisen ja talotekniikan kauppaan.

Kuluttajien ostovoimaa tukee asuntolainojen korkojen lasku, inflaation rauhoittuminen ja suotuisa palkkojen kehitys. Varovaisuutta kuluttamiseen tuo kuitenkin kasvanut uhka työttömyydestä. Kuluttajien luottamus on edelleen heikkoa.

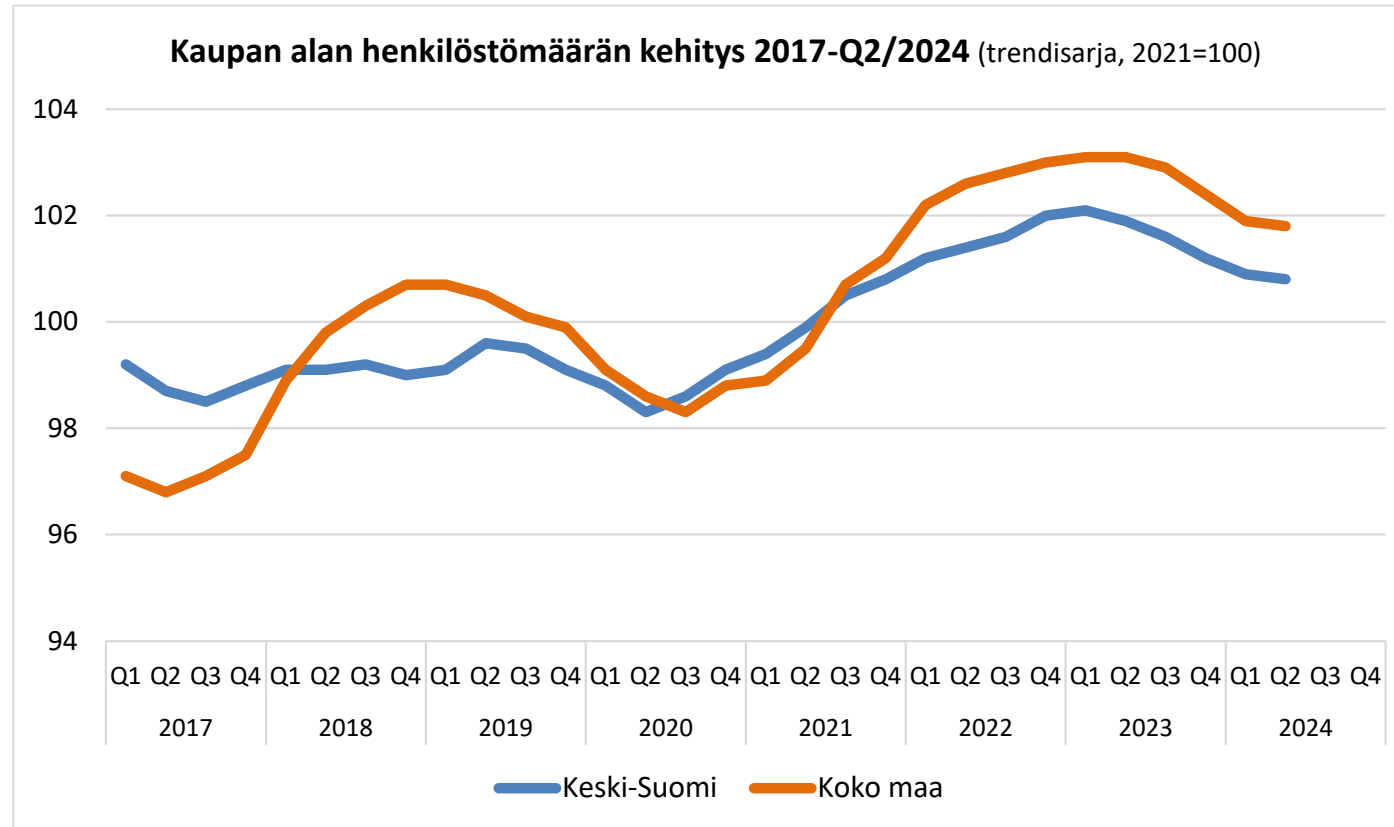
Kaupan alalla muutokset henkilöstömäärässä ovat olleet viime vuosina pieniä. Alkuvuonna 2024 henkilöstömäärä laski Keski-Suomessa 1,5 % edellisvuodesta.

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Kaupan alan henkilöstömäärä

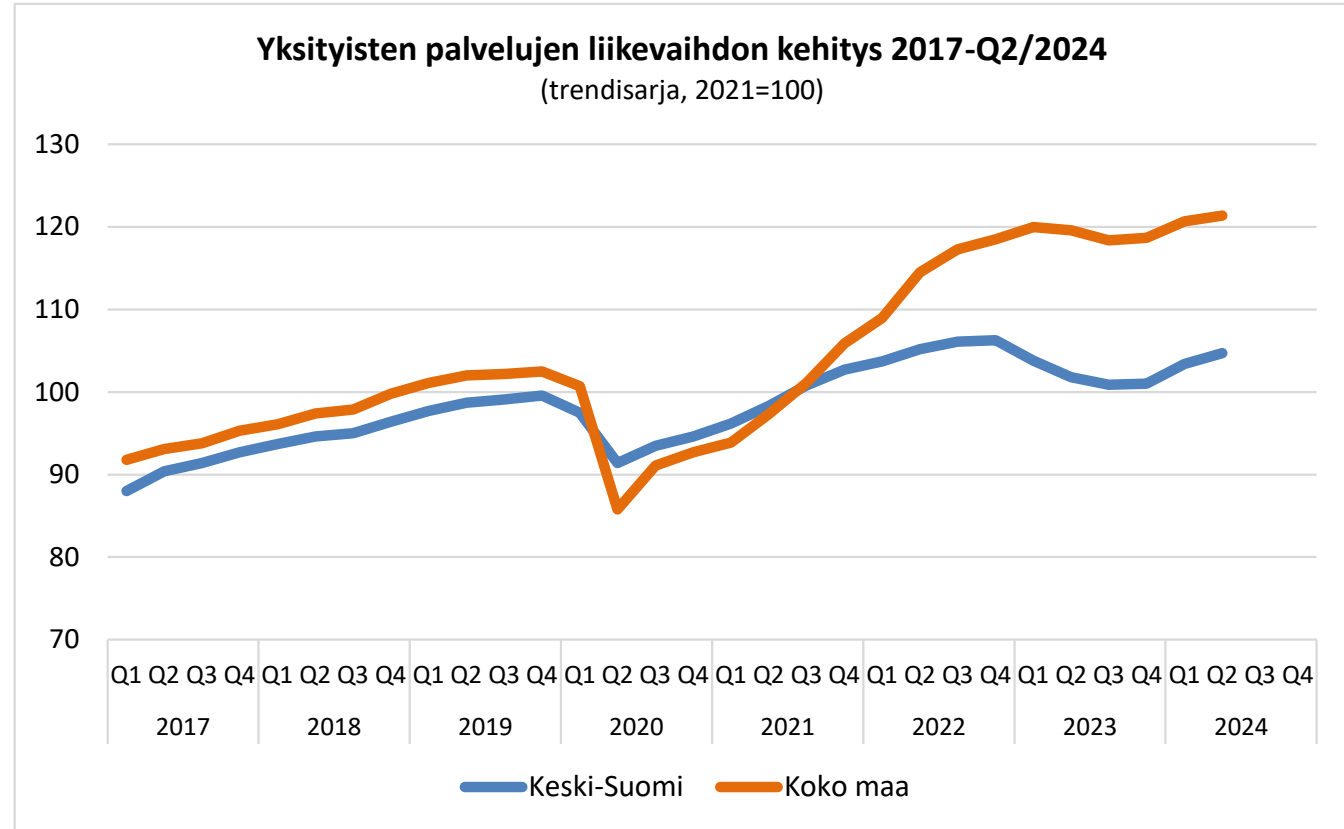
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Yksityisten palvelualojen liikevaihto

Yksityisten palvelualojen liikevaihto notkahti vuonna 2023, mutta oli jälleen alkuvuonna 2024 3,1 %:n kasvussa. Koko maassa kasvu oli pienempää, 1,4 %. Alan yritysten henkilöstömäärä on sen sijaan jatkanut laskuaan Keski-Suomessa, -1,8 %.

Talouden hiipuminen on heijastunut sekä liike-elämälle tarjottavien palveluiden kysyntään että kuluttajien palvelukysyntään.

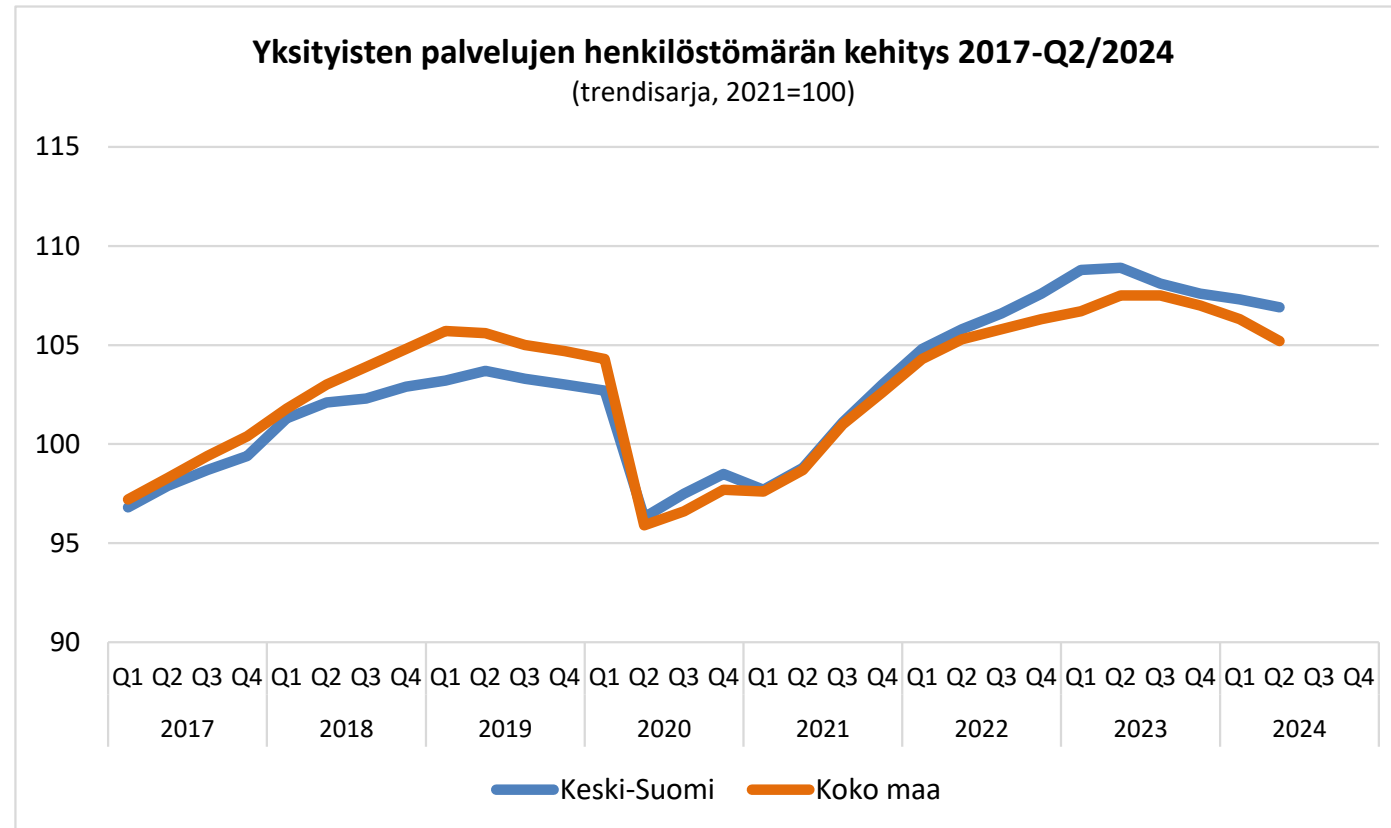
Palvelualojen luottamus on vahvistunut, mutta on tavanomaista heikompaa. Palveluiden hintojen nousu on osaltaan kompensoinut kuluttajien varovaista palveluiden kulutusta. Vaikka kuluttajien arvio oman talouden tilasta on hieman kohentunut, ovat kulutusaikaiset edelleen vaatimattomia ja työttömyyden uhka huolestuttaa.

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Yksityisiin palveluihin sisältyvät Kuljetus ja varastointi; Majoitus- ja ravitsemistoiminta; Informaatio ja viestintä; Kiinteistöala; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta; Taiteet, viihde ja virkistys; sekä Muu palvelutoiminta.

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Yksityisten palvelualojen henkilöstömäärä

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

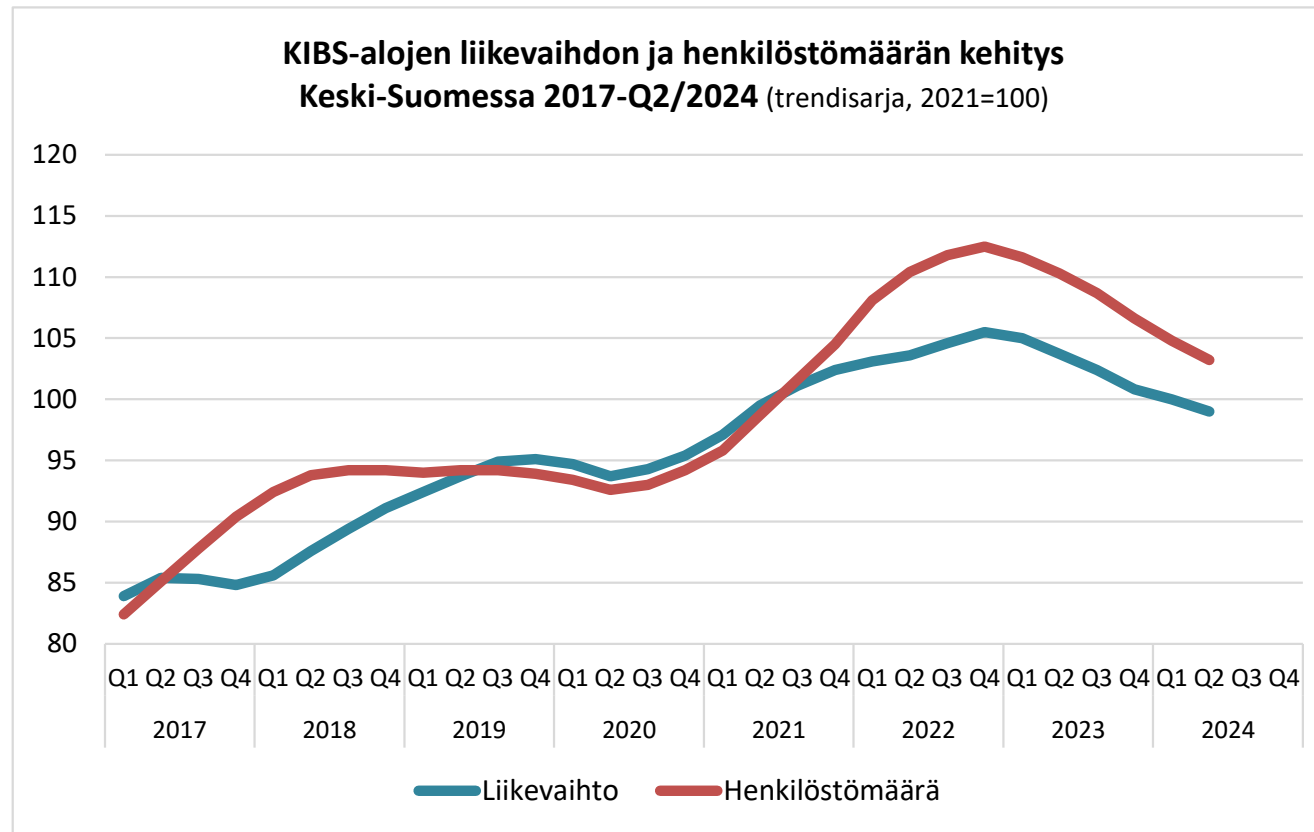
Yksityisiin palveluihin sisältyvät Kuljetus ja varastointi; Majoitus- ja ravitsemistoiminta; Informaatio ja viestintä; Kiinteistöala; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta; Taiteet, viihde ja virkistys; sekä Muu palvelutoiminta.

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Osaamisintensiiviset liike-elämän palvelut (KIBS)

Osaamisintensiiviset liike-elämän palvelut ovat olleet vahva kasvun sektori pitkään. Asiakasyritysten haasteet hiipuvassa taloudessa ovat kuitenkin heijastuneet KIBS-alojen yrityksiin viime vuodesta alkaen. Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto laski tammi-kesäkuussa 2024 3,9 % edellisvuoden vastaavasta ajasta. Myös alan henkilöstömäärä oli reippaassa 6,2 % laskussa.

KIBS-palveluihin sisältyy myös työllistämistoiminta (henkilöstövuokraus), joka on hyvin suhdanneherkkä ala.

Odotettavissa on, että yleinen talouden käänne ja mm. rakentamisen alan toipuminen kääntävät KIBS-alan jälleen kasvuun.

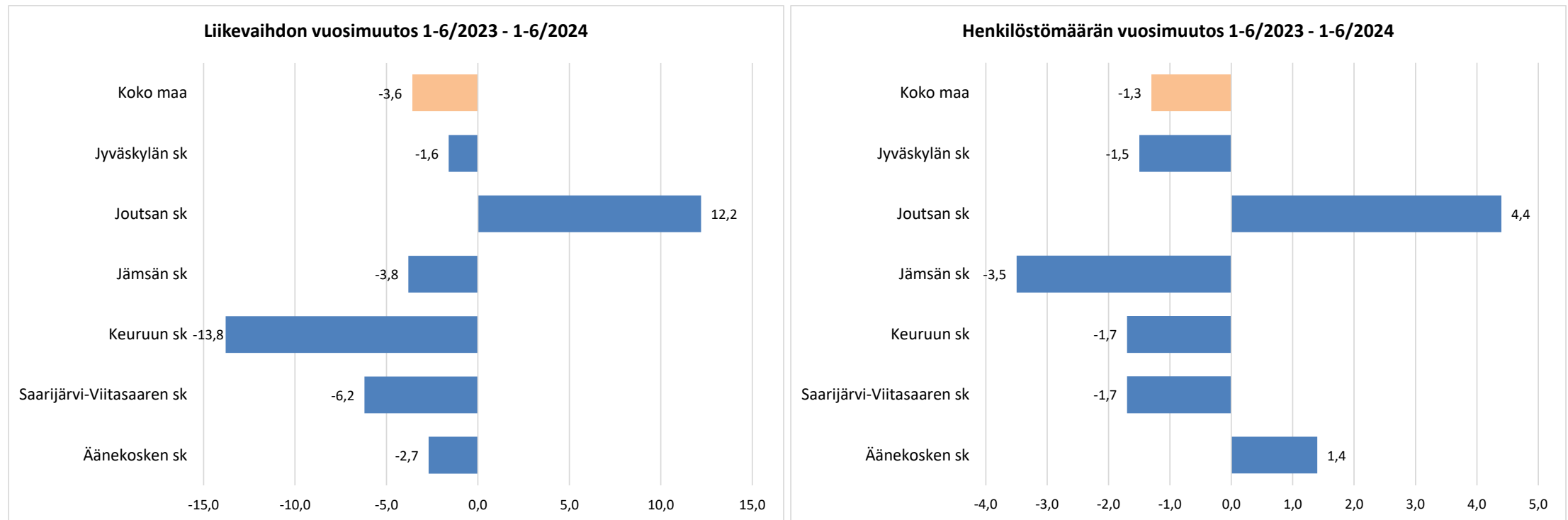
KIBS-klusteriin sisältyvät Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta; Tietopalvelutoiminta; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä Työllistämistoiminta.

Yritysten liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys seuduilla 2017-2024/Q2

Kuvioissa esiintyvä trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendisarja on puhdistettu kausivaihtelusta ja satunnaisesta vaihtelusta. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä esim. äkillisten suhdannekäänteiden aiheuttamien muutosten tulkinta voi muuttua kuukausien kuluessa.

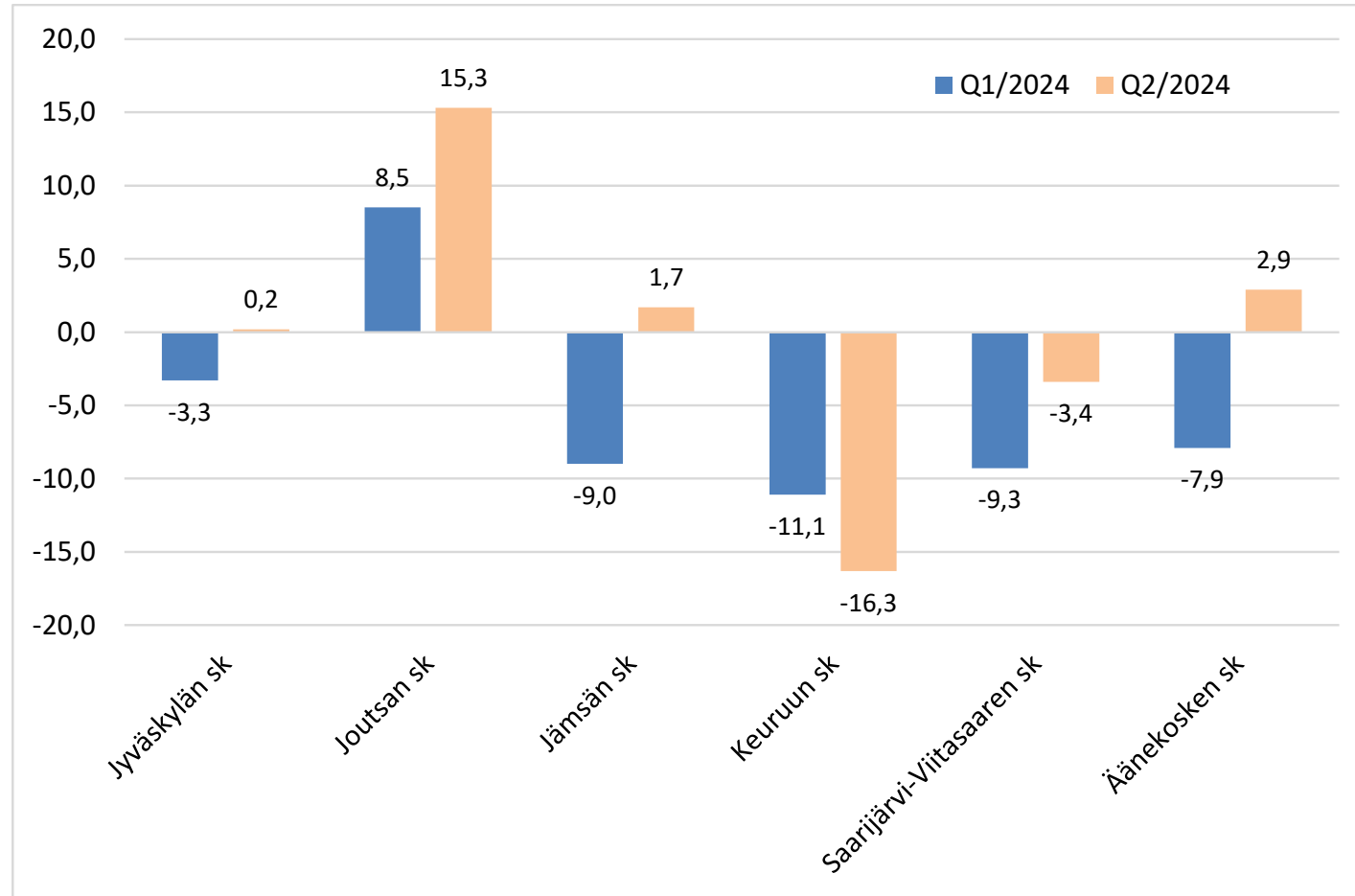
Asiakaskohtaisessa suhdannepalvelussa on indeksisarjojen laskennassa otettu käyttöön uusi perusvuosi (2021=100). Sarjojen aiempi perusvuosi oli 2015 (=100).

Liikevaihdon ja henkilöstömäärän vuosimuutos seuduilla, %

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Yritysten liikevaihdon vuoden 2024 kahden ensimmäisen neljänneksen kehitys seutukunnittain, vuosimuutos %

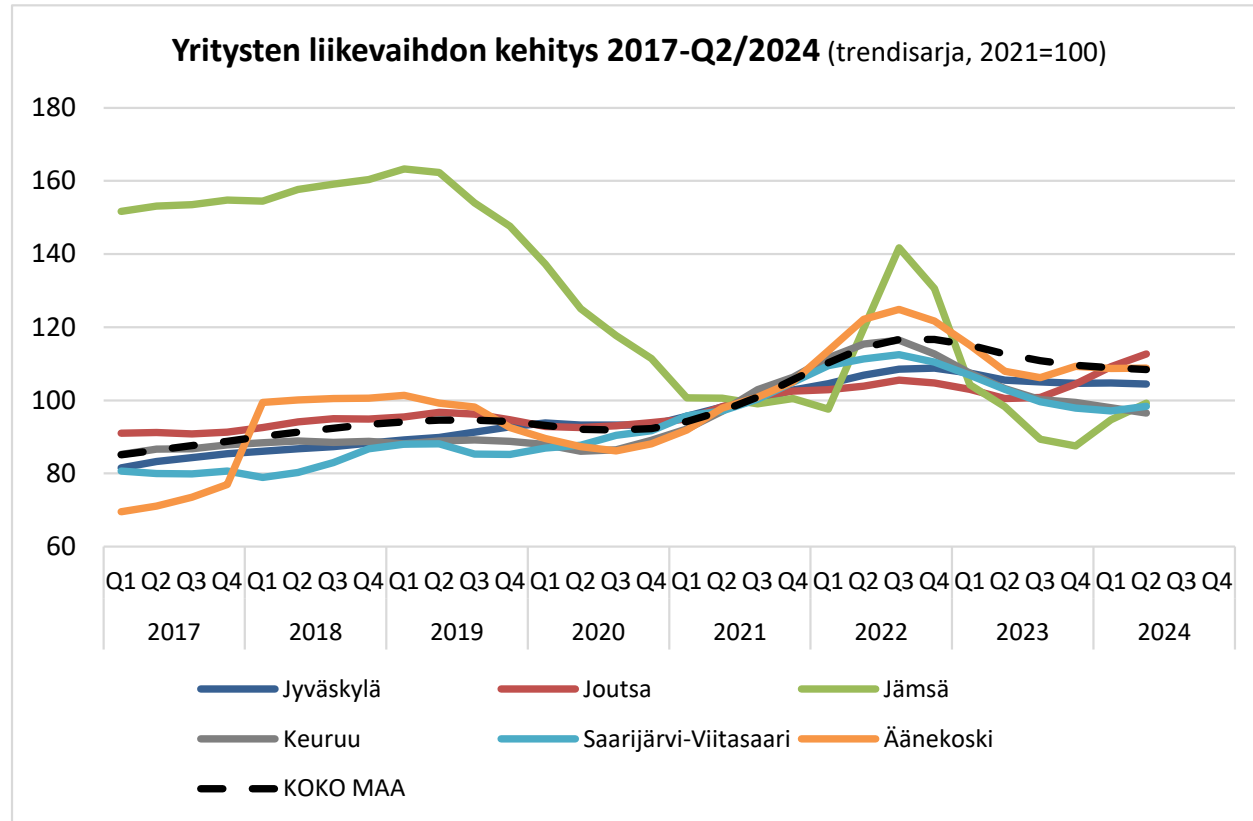
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Yritysten liikevaihto seuduilla

Seuduittain tarkasteltuna tammi-kesäkuussa 2024 yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi edellisvuodesta vain Joutsan seudulla. Muilla seuduilla liikevaihto oli laskussa. Eniten talouden viilentymisestä on kärsinyt Keuruun seutu, missä yritysten liikevaihto laski 13,8 %.

Edeltävän vuoden heikkoon toiseen neljännekseen verrattuna, vuoden 2024 huhti-kesäkuussa liikevaihtoa kertyi niukasti enemmän Joutsan, Äänekosken, Jämsän ja Jyväskylän seuduilla.

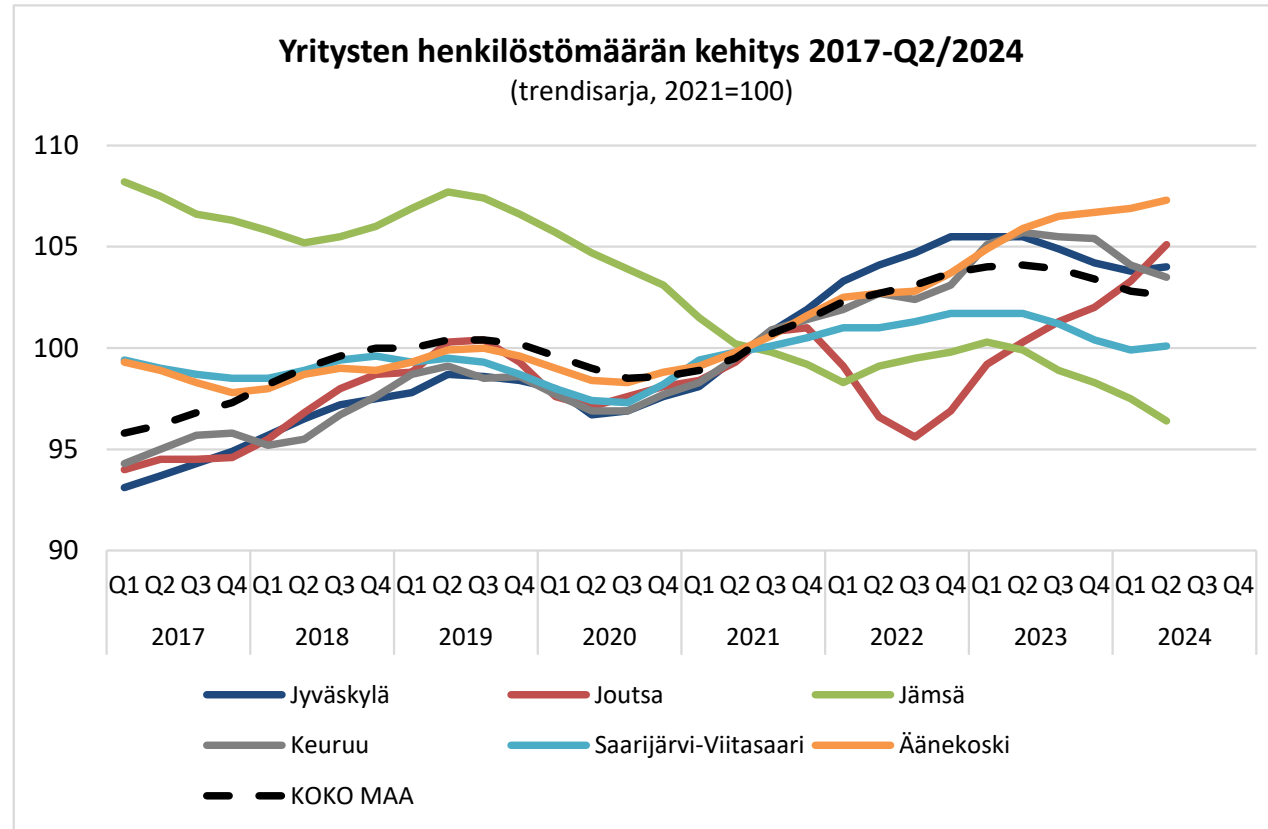
Henkilöstömäärä oli alkuvuonna kasvussa Joutsan ja Äänekosken seuduilla, kun muille seuduille kirjattiin laskua.

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana II/2024: Yritysten henkilöstömäärä seuduilla

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lisätietoja Keski-Suomen Aikajanasta:

Kirsi Mukkala, Keski-Suomen liitto
kirsi.mukkala@keskisuomi.fi